

De Vriendenkring

Maandblad van de Nederlandse Quakers,
het Religieus Genootschap der Vrienden
91e jaargang nr. 5 mei 2020

*De Quaker meisjesschool in Sohagpur, Madya Pradesh, India.
Lees het artikel 'De Visie van Nettie Bossert'.*

De Vriendenkring

ISSN: 0167 – 3807

Maandblad van het Religieus Genootschap der Vrienden (Quakers)

Abonnementsprijs: Nederl.: **€30,00 per jaar**

Europa en Wereldwijd **€45,00 per jaar**

Email abonnement (PDF) €5,00 per jaar

Deze Vriendenkring is gedrukt op milieuvriendelijk papier met deze drie certificaten

Het gebeurt helaas vaak dat abonnees vergeten te betalen. Vandaar het verzoek: Maak van de betaling van het abonnement een periodieke overmaking. Bankrekening: (IBAN) **NL65 TRIO 0212 3772 64** t.n.v. Quakers te Amsterdam met vermelding van 'Abonnement De Vriendenkring'. Voor buitenland: (BIC) TRIONL2U

Nieuwe abonnees, adreswijzigingen en betalingen email:

vriendenkringredactie@gmail.com

Redactieleden:

Eindredactie: Sytse Tjallingii, Van Nispensingel 5, 8016 LM, Zwolle,
tel. 038-4608461/06-40030923.

Email: vriendenkringredactie@gmail.com,

Schrijver: Hylkia Nieuwerth

Redactielid: Els Ramaker

Correctie: Hylkia, Els en Frieda Oudakker

Voor abonnees met gezichts- of leesproblemen was er een gesproken versie van De Vriendenkring. Als je hier behoefte aan hebt neem dan contact op met de redactie.

Kopij voor De Vriendenkring is heel erg welkom voor de 15^e van iedere maand! (Tenzij anders afgesproken).

De Vriendenkring staat in kleur op de website, waar je nog een schat aan aanvullende en actuele informatie over de Quakers vindt. Bezoek daarom geregeld de Quaker website: www.Quakers.nu

De Nederlandse Quakers hebben twee Facebookaccounts:

Quakers Nederlandse Jaarvergadering (openbaar)

Nederlandse Jaarvergadering (besloten, wil je lid worden mail dan naar de redactie:

vriendenkringredactie@gmail.com

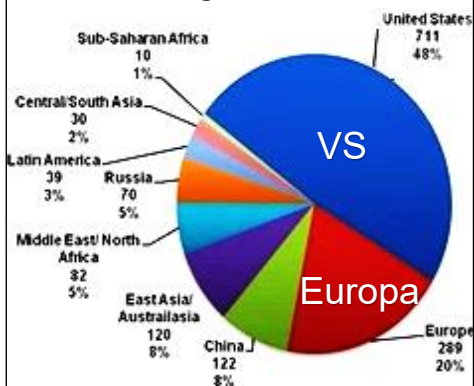
In dit nummer:

De duurste vrede is goedkoper.....	3
Van de redactie	4
Citaat van de maand	5
Aspect van corona.....	6
De stiltehaven.....	7
Quakers in de Corona tijd.....	8
Corona en Bommen	11
Landelijke Quaker Wijdingssamenkomst online elke zondag.....	12
De gevolgen van de pandemie.	13
Bemoediging	15
Dies irae	16
Hoe gaat het team in Brussel om met Corona?	17
Bertus Aafjes: “Een ladder tegen een wolk”	19
Wereldwijde wapenstilstand.....	21
EAPPI -	22
Gastvrijheid in het Quakerhuis in Brussel	24
Geloven & Werken Nieuwe uitgave	26
Noodkreet van het People's Craft Training Center in India.....	27
De Vriendenkring in Trouw	28
Brief van de Britse Quakers.....	29
Britse Quakers wijzigen plannen voor hun Jaarvergadering.....	30
De visie van Nettie Bossert.....	32
Online Meetings.....	37
Raadsel: Wie is deze vrouw? Wat doet ze? Wanneer?.....	37
Vrienden in het hele land.....	38
Waar zijn Quakerbijeenkomsten?	39
Hoe sterk kunnen wij ons verbonden voelen met de natuur?.....	40

*De duurste
vrede is goedkoper
dan
de goedkoopste oorlog*

Alexander Pola

Militaire uitgaven in de wereld

Van de redactie

Natuurlijk voelen we allemaal de corona maatregelen. Er wordt veel geschreven over de voor- en nadelen ervan. Mijn gedachten gaan vooral naar de kwetsbaren, de ouderen, de vluchtelingen, de daklozen, de mensen op de ic's en de mensen in landen met weinig gezondheidszorg voor de niet rijken. Soms lijkt het ver weg: China, Italië. Maar soms ook dichtbij: onze buurvrouw die op een revalidatieafdeling van het ziekenhuis werkt. Een dochter van 15 van een goede vriendin van ons.....

Er komt tijd vrij door het niet doorgaan van cursussen, orkestrepeties en vergaderingen. Ik geniet van de prachtige natuur en volg mijn passie: vogels fotograferen. Ik voel intens het verbonden zijn met de dieren bomen en planten. Ook voel ik een grote verwondering voor het diepe mysterie, voor het onbegrijpelijk anders zijn, voor de onvoorstelbare complexiteit, die niet onder woorden te brengen is. Laat staan dat ik het kan analyseren (ondanks mijn biologie studie). Dus ben ik sprakeloos en sta met open armen omhoog naar de ontluikende bomen te kijken en te luisteren naar het concert van de vogels. Ik zoek een QuakerSpeak hierover en daarin zegt Doug Gwyn: Sommigen zeggen dat een boswandeling een spirituele oefening is, maar wat heeft het voor zin? Vroege Quaker-geschriften zeggen dat we, om onze plaats in het ecosysteem van de aarde te begrijpen, we geroepen zijn om contact te maken met de non-verbale wereld (zie de foto van een puttertje in de bloeiende appelboom op de achterkant van deze Vriendenkring).

Deze tijd biedt ons mooie kansen, die we ook, nadat deze crisis geëindigd is, móeten benutten.

Mijn vertrouwde denkwereld valt in duigen. Het is mooi dat het leven van een zo betrekkelijk kleine mensen (op 24 april 4.289 doden door corona) van onze 17 miljoen inwoners zo zwaar weegt dat we allemaal in de 'intelligente lockdown' gaan. Meestal zijn economische waarden belangrijker dan de levens van een kleine groep. Een goed moment om ons waardesysteem te herijken! Gaan we nu ook praten over het verminderen van onze wapenaankopen? Ondertussen blijkt dat er toch veel meer mogelijk is met online Quaker wijdingssamenkomsten, trainingen vanuit Zwolle met deelnemers uit Ramallah en Bethlehem.....

In deze Vriendenkring veel impressies van mensen over wat er met ons en onze medemensen gebeurt. Het artikel van Rex Ambler biedt een goede mogelijkheid om op een hele andere manier naar onze materialistische cultuur te kijken. Laat je inspireren!

Sytse Tjallingii

Citaat van de maand

Ingezonden door Willem Furnée, 24 april 2020

Alles wat de aarde opbrengt is een gave van de genadige schepper aan de aardbewoners. Het is duidelijk dat we de volgende generaties onrecht doen als we de aarde nu uitputten ten behoeve van ons uiterlijk vertoon.

John Woolman, 1772

John Woolman was zich in 1740 als kleermaker al zeer bewust van de schade die 'het streven naar uiterlijk vertoon' toebrengt aan het milieu. Zijn hele leven heeft hij zich naast vele andere wereldverbeterende ondernemingen, ingezet om deze boodschap uit te dragen. Zonder enige ophef en zonder anderen verwijten te maken gaf hijzelf op velerlei gebied het goede voorbeeld. Zo droeg hij ongeverfde linnen kleding omdat de ververijen het water vervuilden. Zijn omgeving vond hem in zijn grauwe linnen kleding een 'vreemde vogel'. Toen hij naar Engeland reisde om kennis te maken met de Vrienden in Londen werd hem aanvankelijk de toegang tot het Quakerhuis geweigerd en hij werd zeer onheus behandeld. Later kreeg hij wel toestemming om binnen te komen. Maar hij werd niet serieus genomen. Zo vergaat het meer mensen die visionair zijn.

John Woolman is voor mij een voorbeeld van iemand die op een onnavolgbare, zeer innemende wijze anderen een spiegel voorhield en zo toch menigeen bewust maakte van hun onethische gedrag.

John Woolman is voor mij één van de inspirerendste Quakers door zijn bewogenheid, zijn serieuze toetsing van zijn roepingen, zijn zachtmoedigheid en zijn ontembare inzet voor een betere wereld, ondanks zijn zeer zwakke gezondheid. Een 'activist' om van te houden en als voorbeeld voor ogen te houden!

Tipje: geïnteresseerd in John Woolman? Lees: 'In een bloedrode mist' (aanwezig in de Quaker bibliotheek te Amsterdam en Den Haag).

John Woolman lopend voor de postkoets. Hij weigerde om met de postkoets te gaan omdat de paarden zo slecht behandeld werden.

Detail Quaker tapestry

Aspect van corona

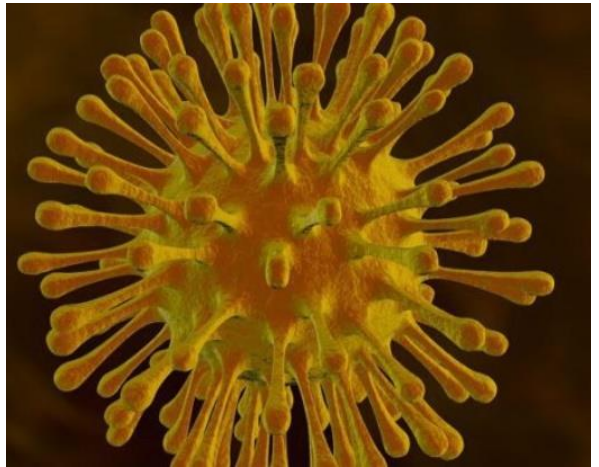
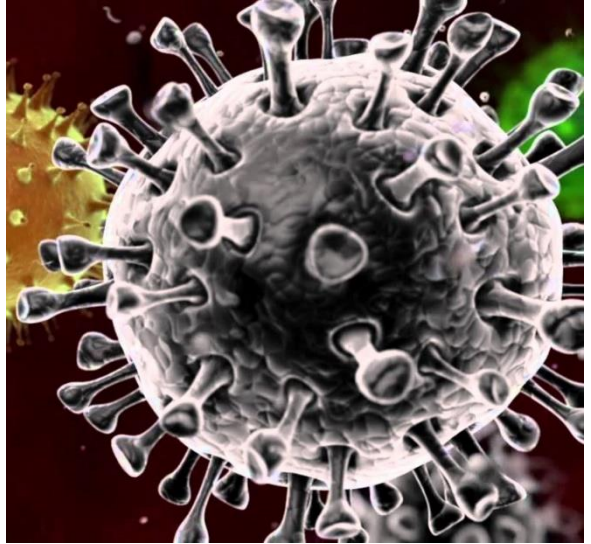
door Irene Peters

*alles staat stil....
alles staat stil;
wordt het nu duidelijk
wat ik wil?
wat ik wérkelijk wil....
alles staat stil*

*ik sta alleen,
voél me alleen,
als een mens
alleen op Aarde.....
waar gaat dit heen?
wat is nu écht van waarde?
laat allen één zijn,
samen,*

*ondanks isolatie,
nu wereldwijd;
of misschien op weg
naar het land
aan de overkant
de geest waait toch
waarheen hij wil....
het raderwerk staat stil.
alles staat stil.
alles staat stil.*

*is dit misschien
de voorbode
van een nieuw begin?*

De stiltehaven

Door Erik Dries

*De haven draaide vroeger om doorvoer en om vis.
Ze is met nu niet meer te vergelijken.
Het gaat nu vooral om de toerist,
En we lopen er bootjes te kijken.*

*De haven was voor zeelui vooral: veilig,
Een plek om bij te komen, te rusten.
En ze was altijd bedrijvig,
Overal, langs alle kusten.*

*Vanuit havens zijn mensen altijd op pad gegaan.
Er zijn er weinig die er vast verbleven.
De haven lijkt op de stilte zoals Quakers daarmee omgaan;
En daarover is hier iets geschreven.*

*Haven tussen land en zee...
Stilte tussen 'ik' en 'goden',
Porte de sortie, porte d'entrée,
Er iets mee doen lijkt geboden.*

*Op het land is behoefte aan hand en verstand.
Op zee vind je leegte, nietigheid, overgave.
Bij beide heb je behoefte aan proviand,
En dat vind je in de heilige haven.*

*Als je de Quakerstilte bij ons ervaart,
Heb je kans dat je koers vindt, richting kan bepalen.
Zodat je met gerust hart de berg beklimt en de zee bevaart,
Zonder te verdrinken of te verdwalen.*

*(p.s. Quakers zijn als havenvolk een beetje eigenaardig vormeloos,
Eigenheimers, maar in hun hartje best wel goed;
Er zijn vuurtorenwachters, laders, lossers, kapitein, matroos
en allemaal met zout water in hun bloed).*

Quakers in de Corona tijd

Enkele reacties van Quakers op de Coronacrisis samengesteld door Thea Droog Hennie Jansen:

Hier is ook alles o.k. persoonlijk vind ik de situatie niet zo heel erg bijzonder. Op het uitgaan en dansen na doe ik ongeveer hetzelfde. Wel maak ik mij zorgen om anderen Vooral over de vluchtelingen in Calais. Inderdaad, de kleine tentjes op de foto langs de kust tussen Calais en Duinkerken heb ik ook gezien in December 2019. Er ont-

staat vanwege deze situatie ook veel criminaliteit, prostitutie en druggebruik. Met Covis wordt, naast de verminderde hulpmogelijkheden, e.a. totaal onoverzichtelijk. Van hieruit kun je er zelfs al niet meer heenrijden. Hopelijk ziet QCEA en andere organisaties nog mogelijkheden om daar aandacht op te vestigen. Ook maak ik me zorgen over de kinderen die niet meer naar school kunnen. Maar veel mogelijkheden tot hulp zijn er niet. Als gepensioneerde heb je een inkomen, er verandert dus niet veel. Ik ben zeer geïnteresseerd in hoe andere Quakers dit ervaren dus lees graag je bericht hierover. Groet en let op jezelf dear F(f)riend.

Kleine tentjes van vluchtelingen tussen Calais en Duinkerken

staat vanwege deze situatie ook veel criminaliteit, prostitutie en druggebruik. Met Covis wordt, naast de verminderde hulpmogelijkheden, e.a. totaal onoverzichtelijk. Van hieruit kun je er zelfs al niet meer heenrijden. Hopelijk ziet QCEA en andere organisaties nog mogelijkheden om daar aandacht op te vestigen. Ook maak ik me zorgen over de kinderen die niet meer naar school kunnen. Maar veel mogelijkheden tot hulp zijn er niet. Als gepensioneerde heb je een inkomen, er verandert dus niet veel. Ik ben zeer geïnteresseerd in hoe andere Quakers dit ervaren dus lees graag je bericht hierover. Groet en let op jezelf dear F(f)riend.

Sytse Tjallingii:

Ik geniet van de stilte en neem de kans waar om extra te genieten van de natuur. Ik fotografeer vogels en vooral als het mooi weer is vereenzelvig ik mij met verschillende vogels die bij ons in de tuin komen. Wat een pracht!; één en al levendigheid.

We hebben nu al enkele keren een online meeting meegemaakt. Het is een wonderlijke ervaring om samen stil te zijn met zo'n 20 deelnemers uit heel Nederland en zelfs Vukovar.

Helaas is onze reis naar Israël en Palestina niet door gegaan. Ook daar moet men zoveel mogelijk thuis blijven, ze mogen maar 100 meter van hun huis komen.

Ik maak me zorgen over de zwakken in de wereld! Vluchtelingen, mensen in sloppenwijken...de armsten zijn weer het kwetsbaarst. Ik hoop tegen beter weten in dat de prioriteit nu bij de kwaliteit van het leven komt te liggen en

dat de overconsumptie en de wapenhandel nu echt gaat krimpen. We denken en praten nu meer over de dood en het leven dan ooit tevoren. Dat is de goede kant van deze situatie.

Dick Meijaard:

Thea, je vraagt naar mijn welzijn. Gelukkig gaat het goed met je en ben je niet ziek.

Hier is ook alles in orde De familie is up and running, mijn kleinzoon groeit als kool alleen maken we daar te weinig van mee momenteel omdat we natuurlijk op afstand moeten blijven.

Ik werk gewoon door, veel op locatie Schiphol of Maastricht en weinig thuis (te onrustig ☺)

De stille op straat is een uitkomst, scheelt een half uur rijden per keer naar Maastricht en een half uur weer terug.

De meeting mis ik zeker, afgelopen weekend was het prettig weer met een paar Vrienden samen te zijn. Grappig dat we alle vier vonden dat we best even naar de Vossiusstraat konden gaan. Ver uit elkaar zittend waren we toch vereend. Kortom, aanpassen geen enkel probleem. Vriendengroet .

Het stormt

De coronacrisis heeft veel invloed op ons leven en de dagelijkse gang van zaken. Ook voor mij. Wat de afgelopen weken aan gedachten, emoties en gevoelens voorbijkomt, is veel. Ongeloof, angst, onmacht, verwarring en soms paniek en ook blijheid, ruimte, verwondering, tevredenheid, vertrouwen, geraaktheid en creativiteit komen langs. Gevoelens die ik ken uit eerdere momenten in mijn leven en die nu weer volop aanwezig zijn. Als ik erbij stil sta, kom ik ook in contact met mijn innerlijke rust. Terwijl het om mij heen stormt, weet ik dat er ook een innerlijke rust en kracht is waarmee ik deze storm kan doorstaan.

Voor mij is het van belang:

Dat als de spanning thuis oploopt je je zelf veilig kunt uiten en tot rust kunt komen.

Dat je je angsten kunt delen en dat ze gehoord worden.

Dat je je (werk)stress kunt reguleren.

Dat je niet met een rotgevoel blijft zitten.

Dat als je je eenzaam voelt, ervaart dat er nog steeds contact mogelijk is.

Dat als je verdriet en zorgen ervaart, je kunt delen.

Dat we samen de storm doorstaan en mensen zich verbonden ervaren.

Frieda Oudakker:

Ik denk nu vaak terug aan de banken crisis. Ik ben geschokt over hoe alles in de financiële wereld toch bij het oude is gebleven. Ondanks het langdurige protest en de inzet van zó veel jongeren. Ik voel mij gemotiveerd om nú iets te doen om te voorkomen dat alles wéér op de oude voet verder zal gaan als dit virus onder controle zal zijn gekomen.

Ook de situatie van vluchtelingen, met deze risico's van ziekte en dood, zijn onverdraaglijk. Het wás al afschuwelijk, maar het is onvoorstelbaar dat in de nieuwe situatie nog steeds de welvarende landen hun grenzen gesloten houden. Daarmee houden ze grote groepen mensen opgesloten in overvolle kampen. In dit opzicht schaam ik mij om Nederlander te zijn.

In deze tijd kunnen we komen tot grotere bewustwording van wereldwijde samenhang. Steeds weer zijn de zwakkeren het meest de dupe van allerlei rampen die samenhangen met de globalisering.

De gedwongen 'stilstand' van veel maatschappelijk verkeer en de onmogelijkheid om voortdurend verstrooiing buitenshuis te zoeken, maakt dat we meer in contact kunnen komen met wat onze wezenlijke behoeftes zijn, waar we écht gelukkig van worden.

Ik merk zelf hoe fijn ik de rust in de stad vind en mijn lege agenda. Mijn buurman vertelde dat hij zo geniet van de 'Quality time' met zijn kinderen. Gedwongen tot grote dagelijkse veranderingen in ons leven, kán dit een moment zijn waarop mensen zich realiseren dat radicale veranderingen gewoon mogelijk zijn. We maken dagelijks mee hoeveel méér er op korte termijn anders kan dan we ooit gedacht hadden.

Tegelijk weet ik dat ik nu fysiek minder kan. De afgelopen weken voel ik mij soms niet lekker, duizelig, misselijk, moe. Dan heb ik m'n handen al vol aan de gewone dagelijkse dingen die moeten gebeuren.

Maar dat is bij vlagen, daar kan ik mee leven. Waar ik écht last van heb is het feit dat ik al bijna 6 weken geen mens heb aangeraakt! Als ik zit te kijken naar een videotje dat ik krijg gestuurd, van een paar dreumesen die elkaar enthousiast staan te omhelzen en op de rug te kloppen, lopen er tot mijn verbazing ineens tranen over mijn wangen.

Ik hoop dat deze ellende die over de wereld trekt een aanzet tot wezenlijke veranderingen is. Het minste wat ik kan doen is mijzelf hierover uiten en kijken of er meer mensen zo over denken, zodat we onze krachten kunnen bundelen. We gaan het toch niet laten gebeuren dat alles weer op de oude voet verder gaat als deze pandemie voorbij is!

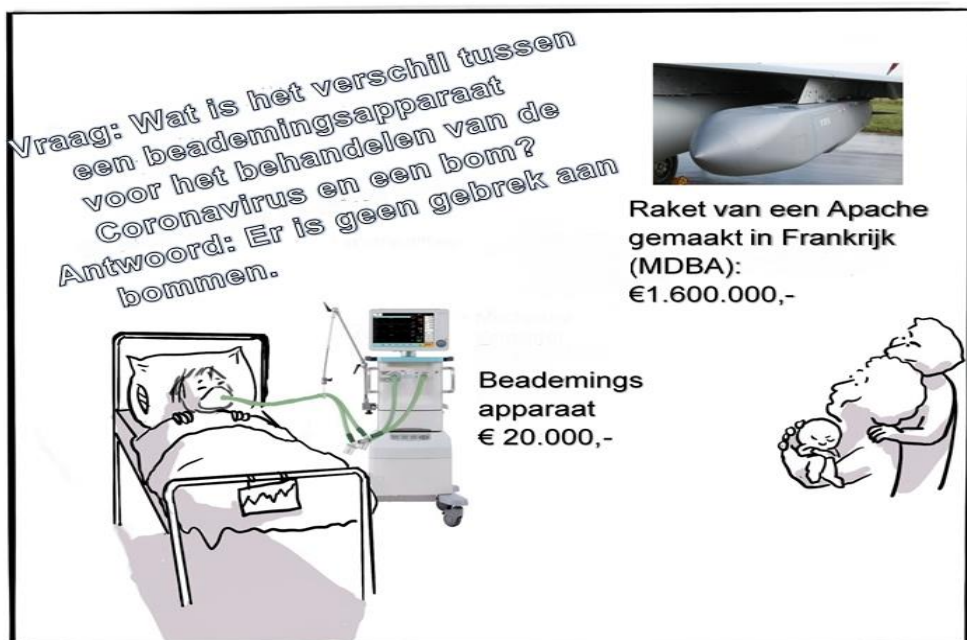
Kunnen we gebruik maken van 'het momentum' om te werken aan politieke en economische veranderingen?!

Marlies Tjallingii

Wat bijzonder is het dat we elke zondag een Wijdingssamenkomst hebben met 20 tot 25 mensen. We "ontmoeten" elkaar online, sommigen met een camera, anderen zonder, sommigen bellen in. Anderen thuis op de bank zonder directe verbinding. Zondag 19 april waren we met Vrienden uit Den Haag, Amsterdam, Zwolle, Arnhem, Wageningen, Wijchen, Tiel, Deventer, Vukovar in Kroatië en Pretoria in Zuid Afrika, Driebergen, Helmond. Misschien ben ik nog een plaats vergeten. Wat mooi dat we op deze manier contact houden elke zondag. Er was ook een live wijdingssamenkomst in Deventer met een kleine groep, die voldoende afstand van elkaar kon houden. We gaan door met deze manier van ontmoeten totdat we weer bij elkaar kunnen komen. Misschien houden we wel een deel van onze bijeenkomsten online, omdat we nu de waarde ervan hebben ontdekt en ook het gemak van het mee doen zonder te reizen.

Corona en Bommen

Cartoon van Erik Dries.

Landelijke Quaker Wijdingssamenkomst online elke zondag

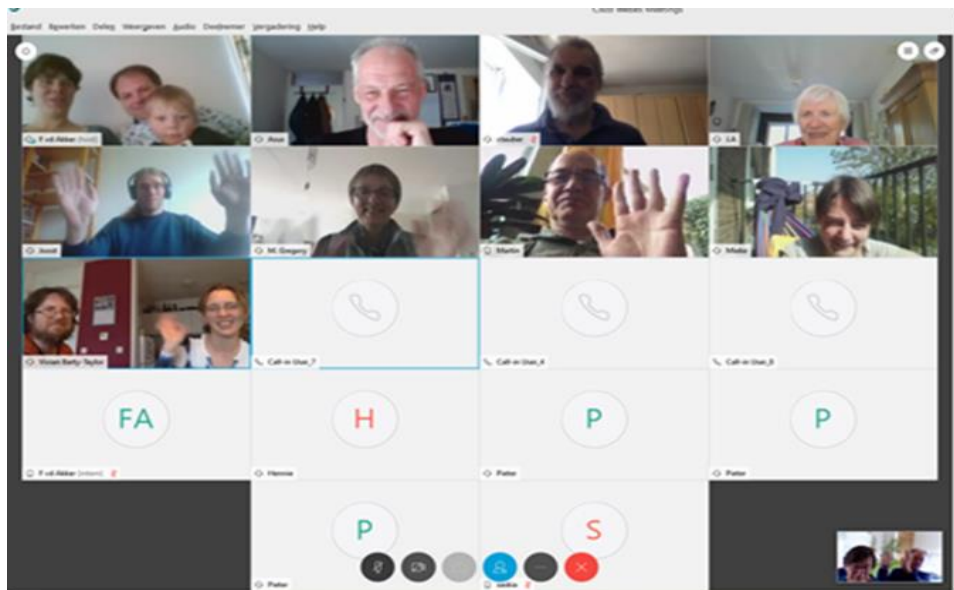
Door Marlies Tjallingii

Wat bijzonder is het dat we elke zondag toch een Wijdingssamenkomst hebben met 20 tot 25 mensen. We "ontmoeten" elkaar online, sommigen met een camera, anderen zonder, sommigen bellen in. Anderen thuis op de bank zonder directe verbinding. Zondag 19 april waren we met Vrienden uit Den Haag, Amsterdam, Zwolle, Arnhem, Wageningen, Wijchen, Tiel, Deventer, Vukovar in Kroatië en Pretoria in Zuid Afrika, Driebergen, Helmond. Misschien ben ik nog een plaats vergeten.

Wat mooi dat we op deze manier contact houden elke zondag. Er was ook een live wijdingssamenkomst in Deventer met een kleine groep, die voldoende afstand van elkaar kon houden.

We gaan door met deze manier van ontmoeten totdat we weer bij elkaar kunnen komen. Misschien houden we wel een deel van onze bijeenkomsten online, omdat we nu de waarde ervan hebben ontdekt en ook het gemak van het mee doen zonder te reizen.

Ik ben dankbaar voor deze mogelijkheden.

Zo ziet het scherm eruit bij een meeting online

De gevolgen van de pandemie.

Rex Ambler heeft over de lange termijn nagedacht. (enigszins ingekort)

Bron: *The Friend* 17-04-2012 vertaling Frieda Oudakker

'We mogen niet aannemen dat wij mensen boven en buiten de natuur staan.'

De meesten van ons maken zich terecht zorgen over de dagelijkse gevolgen van de pandemie. Die heeft ons allemaal verrast. Het was een directe schok: we hebben onze manier van leven heel snel moeten veranderen om ervoor te zorgen dat we overleven. En, misschien nog dringender, om ervoor te zorgen dat anderen die kwetsbaarder zijn, ook overleven. Onze geest is erg gefocust op het juiste doen hier en nu, in de hoop dat dat voldoende zal zijn.

Maar deze plotselinge verandering heeft ook tot gevolg dat we gaan nadenken over hoe dit allemaal is gekomen. Ik bedoel niet de specifieke omstandigheden in Wuhan, China, die tot de eerste gevallen hebben geleid. De grotere

'Ervoor zorgen dat anderen die kwetsbaarder zijn ook overleven'

vraag is voor mij is heel duidelijk: hoe kan zoiets nog gebeuren? Hoe kan de hele mensheid worden bedreigd door een microscopisch klein virus dat wordt overgedragen van een enkel wild dier? We dachten of veronderstelden (epidemiologen weten beter, maar wie luistert daarnaar?) dat wij mensen zo veel kennis van de natuur én de controle erover hadden, dat zoiets niet meer kon gebeuren. We noemen zulke dingen 'bijbels' omdat ze heel lang geleden

gebeurden toen mensen hulpeloos tegenover de natuur stonden. Zie ook de overstromingen eerder dit jaar, de branden in Australië en Californië en zelfs de zwerm sprinkhanen die nu door Afrika trekt. Zulke dingen worden in de Bijbel opgetekend met het soort schok en alarm dat wij nú ervaren. Ze werden toen ook gezien als het resultaat van achteloos menselijk handelen, zelfs toen de keten van oorzaak en

'We may (re) discover the blessing of silence and time for oneself, what William Penn called "the fruits of solitude".'

(we zouden de zegen van stilte en tijd voor onszelf kunnen (her)ontdekken, wat William Penn "de vruchten van eenzaamheid" noemde.

gevolg nog niet volledig werd begrepen. Ze werden opgevat als waarschuwingen, lessen die geleerd moesten worden.

Dit geldt ook voor ons, vind je niet? Deze rampen kunnen ons leren dat we er niet van uit kunnen gaan dat wij mensen boven en buiten de natuur staan. We kunnen de natuur niet alleen als een bron voor onze behoeften gebruiken, als een vuilnisbelt voor ons afval. De pandemie leert ons dat we van dezelfde materie zijn gemaakt als wilde dieren. We zijn niet onaantastbaar voor de besmettelijke ziektes die ze veroorzaken.

Het leert ons misschien ook dat, als we vrij de wereld rondreizen en reizen op zoek naar meer rijkdom en macht, het ons niet zou moeten verbazen als de besmettelijke ziektes dat ook doen. In een artikel in The Guardian van 20 maart betoogt de econoom Adam Tooze: 'Het is de meedogenloze expansie van de economie en de resulterende mix van modern stadsleven met de traditionele voedselgewoonten, die de virale besmettingen creëert. Het zijn de geglobaliseerde transportsystemen die de transmissie versnellen. Het zijn de calculators van kosten die het aantal bedden op de IC en de voorraden beschermende middelen bepalen.'

Dit kan verklaren waarom we een crisis op deze schaal hebben. Het helpt ook om te verklaren waarom we het zo moeilijk te begrijpen vinden, of er adequaat op te reageren. De belangrijkste les is dat we onze moderne levensstijl ter discussie gaan stellen. Het laat ons nadenken over hoe we anders zouden kunnen leven. We hebben de volledige impact natuurlijk nog niet gezien, althans hier in Groot-Brittannië. Maar wat we hebben gezien - en weten wat we de komende weken kunnen zien - is genoeg om tot deze conclusie te komen.

Bemoediging

*Richard Hendrick (Brother Richard); Ierland, 13 maart 2020
vertaald vanuit het Engels: Hilde Heijn Ingezonden door Thea Droog*

ja, er is angst.

ja, er is isolatie.

ja, er is paniekaankoop.

ja, er is ziekte.

ja, er is zelfs dood.

maar

Ze vertellen dat ze in Wuhan na zoveel jaren lawaai weer de vogels kunnen horen zingen, dat de lucht na een paar weken rust niet langer dik met dampen is, maar helder en blauw.

Ze vertellen dat ze in de straten van Assisi mensen horen zingen voor elkaar en hun ramen open houden, zodat degenen die alleen zijn de geluiden van familie om hen heen kunnen horen.

Ze vertellen dat een hotel in het westen van Ierland gratis maaltijden biedt en bezorgt aan huis.

En vandaag was een jonge vrouw die ik ken bezig met het verspreiden van flyers met haar telefoonnummer door de buurt, zodat de ouderen iemand hebben die ze kunnen bellen.

En kerken, synagogen, moskeeën en tempels bereiden zich voor mensen te verwelkomen en onderdak te bieden aan daklozen, zieken en vermoeiden.

Over de hele wereld vertragen en reflecteren mensen.

Over de hele wereld kijken mensen op een nieuwe manier naar hun burens en over de hele wereld worden mensen wakker met een nieuwe realiteit.

Hoe groot we echt zijn. Over wat er echt toe doet: liefde en van elkaar houden.

Dus we bidden en herinneren ons dat:

ja, er is angst, maar er hoeft geen haat te zijn.

ja, er is isolatie, maar er hoeft geen eenzaamheid te zijn.

ja, er is paniekaankoop, maar er hoeft geen gemeenheid te zijn.

ja, er is ziekte, maar er hoeft geen ziekte van de ziel te zijn.

ja, er is zelfs dood, maar er kan altijd een wedergeboorte van liefde zijn.

Wees dus bewust van de keuzes die je maakt om nu te leven.
Adem vandaag. Luister achter de geluiden van je paniek en hoor de vogels
weer zingen.
De lucht klaart op! De lucht komt eraan! En we zijn altijd omgeven door
liefde!

Open de ramen van je ziel!
En hoewel je misschien niet de lege straten aan kan raken: zing!

Dies irae

Door Antjie Krog, ingezonden door Thea Droog

*de gezichten van woedende menigten onthutsen me
de gezichten van hongerigen nemen mij een kruisverhoor af
het gaat mijn begrip vooraf
het eist gerechtigheid
het ontwricht me
de gezichten worden het voorportaal van mijn verwildering
hoe
hoe leef
hoe leef ik
hoe leef ik zo dat ik
haatdragende mannen kan liefhebben hoe?
feit is: ik heb hen niet
lief - ik kan hun gezichten amper verdragen
maar door hen niet lief te willen hebben
is de vraag: hoe oprecht
durf ik mijn liefde voor de aarde dan te noemen?
hoe
hoe leef
hoe leef ik
hoe leef ik alsof de wrede, de hongerigen, de woedenden
reeds ikzelf ben,
dat hun gezichten de mijne zijn
want de aarde ligt erbij als een donkere gebroken schaduw
omdat we geen synapsen maken naar elkaar
hoe
hoe leven
hoe leven we volkomen kosmisch-helend?*

Hoe gaat het team in Brussel om met Corona?

door Peter van Leeuwen

Begin april werd de (dit keer online) Algemene Vergadering van QCEA (Quaker Council for European Affairs) gehouden, Hieraan namen deel vertegenwoordigers van een tiental landen, jaarvergaderingen en steungroepen. De volgende verklarende minuut werd gemaakt in plaats van een complete zendbrief:

'We werden geïnformeerd over hoe QCEA-medewerkers al werken midden in een post-Covid 19-landschap, dat ongetwijfeld het programmawerk en de financiering tot ver in de toekomst zal beïnvloeden. We prijzen onze staf voor hun inspanningen om "in deze nieuwe normale staat te werken" en erkennen dat de realiteit van deze pandemie, even als de klimaatverandering, een essentiële "bril" zal zijn waardoor we onze programma's voor mensenrechten en vrede zullen bekijken.

We bevinden ons in een tijd van gezamenlijke wereldwijde bedreigingen die samenlevingen dwingen om snel te veranderen. Gedurende deze tijd moeten we moedig zijn en bereid om te experimenteren als we onze samenleving voorstellen en vormgeven zodat die voldoet aan de menselijke en planetaire behoeften. Tegelijkertijd moeten we waakzaam zijn omdat deze tijden kunnen worden gekaapt door 'isme'-mensen, die ons verder verdelen en de mensenrechten en vrede bedreigen. Dit is geen tijd voor verdeeldheid, maar voor een zeer nauwe samenwerking op regionaal en mondiaal niveau. We zien dat

During the crisis, the European response affects us all differently.

We're working for inclusive policies that build equality and justice.

QCEA een cruciale rol kan spelen in de radicale verandering die in deze profetische tijden vereist is.

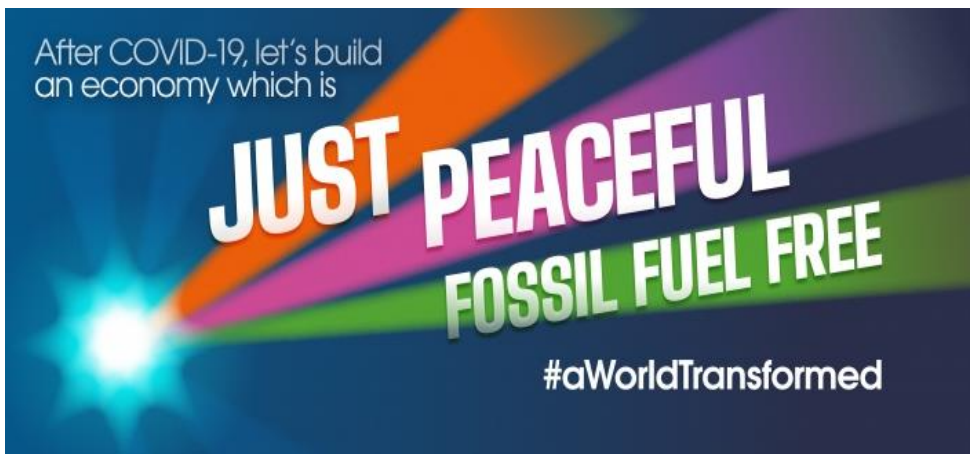
QCEA heeft zich snel aangepast aan de nieuwe, nog steeds veranderende omstandigheden. Voorbeeld hiervan is dat zij daarvoor 2 nieuwe pagina's aan haar website toegevoegd, de eerste hiervan is:

www.qcea.org/DuringCovid/

“Tijdens de Covid-19-crisis

Gedurende een periode van enkele maanden of langer zullen de Europese regeringen de burgerlijke vrijheden ernstig beteugelen in een poging de verspreiding van het virus tegen te gaan. Onder moeilijke omstandigheden zullen overheidsinstanties, waaronder de politie, waarschijnlijk beperkingen opleggen die de persoonlijke vrijheid beperken. In veel gevallen kan dit in het algemeen belang zijn; soms niet. De boodschap van Europeanen moet volkomen duidelijk zijn: vandaag geven we graag onze vrijheden op in een crisis - maar morgen willen we ze terug.

Tijdens deze Covid crisis wil QCEA gegevens uit Europa verzamelen over zaken die in deze achtbaan van veranderingen goed gaan (zoals voorbeelden van solidariteit en medemenselijkheid) en die niet goed gaan (bijvoorbeeld misbruik van de situatie door overheden of groepen in de samenleving). Vrienden kunnen hieraan meedoen door zulk soort informatie van het eigen land in te dienen. Als je kunt helpen met de inspanningen voor gegevensverzameling, of als u een incident van misbruik wilt melden, dan is er daarvoor een link op de webpagina: www.qcea.org/AfterCovid/”

Bertus Aafjes: “Een ladder tegen een wolk”

Boekbespreking door Thea
Droog.

“In het begin van de achttiende eeuw is Japan een dictatuur geworden, waarin de Mikado geen noemenswaardige macht meer bezit, maar waarin zijn opperste maarschalk als alleenheerser over het Japanse volk regeert en de Japanse volksziel met ijzeren vuist die karaktertrekken inprent, die de westerling vandaag nog op het eerste gezicht treffen.”

Zo begint Aafjes zijn voorwoord van het 160 pagina's tellende boekje (uit 1979).

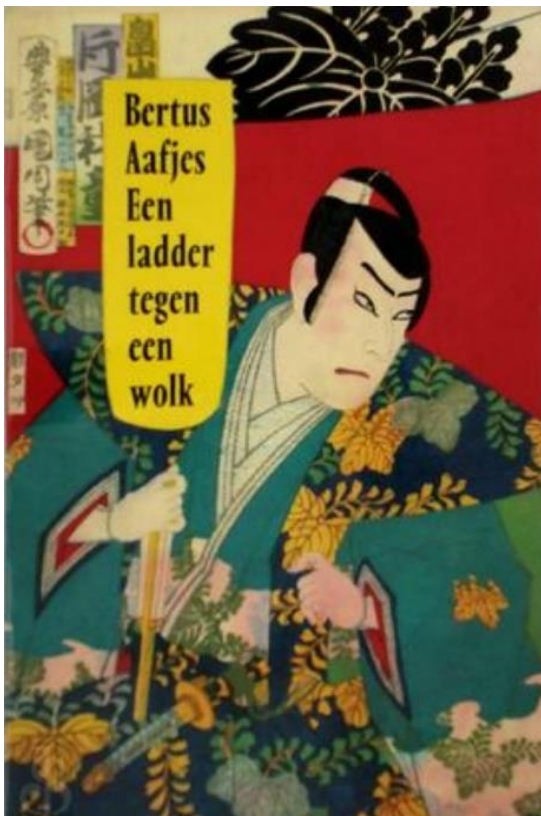
“In die hermetisch afgesloten samenleving, waarin geen westerling vermag door te dringen, leeft een man die door zijn humaniteit en vrijzinnigheid zo tot de volksverbeelding spreekt

dat zijn woorden en daden reeds tijdens zijn leven het onderwerp worden van de straatvertellers op de hoeken van de straten van de Japanse hoofdstad.

Hij heet rechter Ooka en men zou hem de Japanse Sherlock Holmes kunnen noemen. Hij ontwikkelt de psychologische methode om de misdadiger te ontmaskeren, en weet zaken op te lossen die voor een gewone sterveling volkomen onoplosbaar lijken.”

“Hoe ingewikkeld een zaak ook zijn mag, als rechter Ooka hem lang genoeg overwogen heeft in zijn tuin aan de voet van zijn Koreaanse stenen lantaarn, dan kent hij geen twijfel meer...”

“Hij geeft de volgende dag in de rechtszaal zijn oplossing, subtiel, feilloos en voor iedereen zichtbaar als iemand die een ladder plaatst tegen een wolk.”

Het knappe van Aafjes is dat hij de oosterse sfeer zo goed kan overbrengen. Hij brengt de wereld van rechter Ooka in onze taal tot leven. Elk hoofdstuk behandelt een probleem dat aan Ooka wordt voorgelegd, en Aafjes zet daar titels boven als:

De haan heeft gegaapt of de zaak van de vele moordenaars.

Of: Ook een aap valt wel eens uit een boom.

Of: de zaak van de dief van Toranomom.

Het is een plezier om door de ogen van de rechter mee te kijken naar de mensen die zijn oordeel zoeken.

Ooka schrijft natuurlijk af en toe een haiku, maar ook langere gedichten.

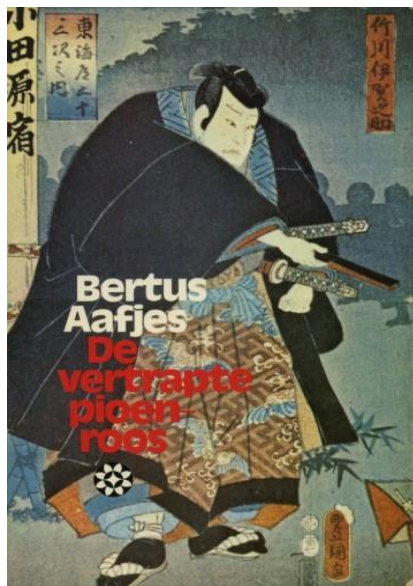
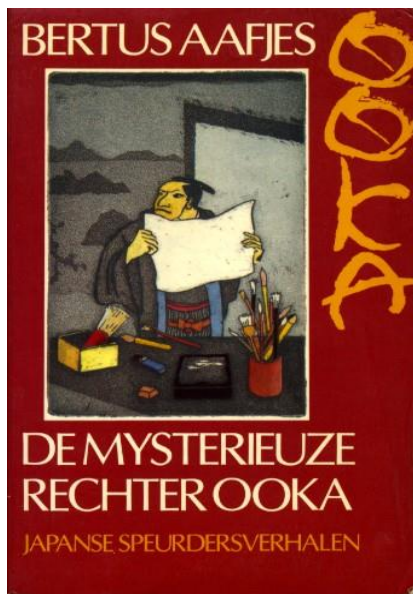
*Kijk
in een dwergpijnboom
wonen alle pijnbomen*

*Kijk
in een steen
ziet een tijdperk
ons aan
met gesloten ogen*

*Kijk
in de herfstaster
die de eerste prijs won,
zit de ziel van de kweker
als een krekel in zijn kooi.*

Er zijn meer boekjes met dit soort verhalen van Aafjes hand verschenen.

Af en toe vind ik er een in een boekenstalletje. Dus: Zoekt! En gij zult vinden.

Wereldwijde wapenstilstand

Vertaling van de oproep door de secretaris-generaal van de Verenigde Naties, António Guterres, op maandag 23 maart 2020.

Ingezonden door Kees Nieuwerth vert. Jan Schaake

Onze wereld wordt bedreigd door een gemeenschappelijke vijand: COVID-19. Dit virus maakt geen onderscheid naar nationaliteit, etniciteit of religie. Het valt iedereen aan, meedogenloos.

Ondertussen woeden gewapende conflicten op vele plekken op de wereld. De meest kwetsbaren – vrouwen en kinderen, mensen met beperkingen, gemarginaliseerden en ontheemden – betalen de hoogste prijs.

Ze lopen ook het grootste risico om te lijden aan de verwoestende werking van COVID-19. Laten we niet vergeten dat in door oorlog getroffen landen de gezondheidssystemen ineen zijn gestort. Medisch personeel, toch al met te weinig, zijn veelal doelwit. Vluchtelingen en andere ontheemden ten gevolge van het geweld zijn extra kwetsbaar.

De razernij van het virus laat de waanzin van de oorlog zien. Dat is de reden waarom ik vandaag oproep tot een onmiddellijke wereldwijde wapenstilstand tot in alle uithoeken van de wereld. Het is tijd om gewapende conflicten in ‘lockdown’ te brengen en ons gezamenlijk te richten op het ware gevecht om ons leven.

De razernij van het virus laat de waanzin van de oorlog zien.

Dat is de reden waarom ik vandaag oproep tot een onmiddellijke wereldwijde wapenstilstand tot in alle uithoeken van de wereld. Het is tijd om gewapende conflicten in ‘lockdown’ te brengen en ons gezamenlijk te richten op het ware gevecht om ons leven.

Alle strijdende partijen roep ik op om de vijandelijkheden te staken, wantrouwen en haat terzijde te leggen, geweren te laten zwijgen, beschietingen te staken en luchtaanvallen te beëindigen.

Dat is cruciaal. En om toegangswegen te helpen creëren voor hulpverleners die mensenlevens kunnen redden, om kostbare mogelijkheden te openen voor diplomatie en om hoop te brengen op de plaatsen waar de meest kwetsbaren voor COVID-19 leven.

Laten we inspiratie putten uit coalities en onderhandelingen die langzaam maar zeker vorm krijgen tussen rivaliserende partijen om zich samen tegen COVID-19 teweer te stellen. Maar er is nog veel meer nodig.

Laten we de ziekte van oorlog beëindigen en strijden tegen de ziekte die onze wereld verwoest. Het begint met het staken van de gevechten overal. Nu. Dat is wat onze mensenfamilie nodig heeft, nu meer dan ooit.

António Guterres

EAPPI -

*Door Marijse
Newnham - Zondervan*

Aan het begin van het jaar 2002 ontving de Wereldraad van Kerken (WCC) een ongewone brief. Het

Ecumenical Accompaniment Programme in Palestine and Israel

was een verzoek om hulp van de kerken in Jeruzalem. Zij voelden zich vergeeten door hun geloofsgenoten in het Westen. De WCC gaf gehoor aan dit verzoek om hulp en zo begon EAPPI. De WCC vroeg de Britse Quakers om het programma te ontwikkelen en te begeleiden en dit gebeurt nog steeds vanuit Friends House in Londen. PAX is vanaf dit jaar de uitzendende Nederlandse organisatie van EAPPI.

EAPPI biedt bescherming door aanwezig te zijn bij kwetsbare Palestijnse gemeenschappen, monitort mensenrechtenschendingen, ondersteunt Israëliische en Palestijnse vredesactivisten en lobbyt voor een einde aan de Israëliische bezetting van de Westbank en Gaza.

EA's (Ecumenical Accompaniers) worden voor een periode van 3 maanden uitgezonden naar de Bezette Palestijnse Gebieden en Israël. Ze werken in kleine internationale teams op één van de 7 standplaatsen.

Daar delen ze een appartement met hun collega's. Meer dan 20 landen zenden EA's om op de Westoever en in Oost-Jeruzalem te leven en te werken naast de lokale mensen die op een vreedzame manier de bezetting proberen te weerstaan.

In 2012 heb ik ook 3 maanden doorgebracht als een EA in Yatta, een stadje in de Zuid Hebron Heuvels. Het was geen makkelijke ervaring en ik heb er veel tranen gelaten. Het verschil tussen hoe de Israëli's leven en hoe de Palestijnen

overleven is heel pijnlijk. Het aller moeilijkste vond ik het slopen van huizen. Als Palestijnen hun huis uitbouwden vanwege gezinsuitbreiding, werd vroeg of laat het hele huis gesloopt omdat ze geen bouwvergunning hadden. Bouwvergunningen worden vrijwel nooit verstrekt door de Israëlische regering. EA's worden opgeroepen om aanwezig te zijn bij zulke slopingen om erover te rapporteren. Hoe troost je kinderen die thuis komen uit school en hun huis ligt in puin, verwoest door Israëlische bulldozers? Paniek! Waar is de poes en waar is ons speelgoed? Traumatisch! EA's helpen met het opzetten van een tent, verstrekt door het Rode Kruis, we maken thee en proberen de kinderen te troosten. We huilen met hen.

Er staat ook een fijne ervaring in mijn geheugen gegrift: Ik zit in de overvolle bus van Bethlehem naar Hebron. De radio staat aan en een paar jongelui zingen mee met de vrolijke Arabische muziek. Ik zit ik naast een vrouw met een kindje op haar schoot. Ze begint een praatje en vertelt dat haar man ziek is en dat ze op weg is naar Hebron om borduurgaren te kopen voor het borduurwerk dat ze doet als bijverdienste, omdat haar man niet meer kan werken. Ze laat me een geborduurd tasje zien. Mooi! Dan vraagt ze: en jij? Wat doe jij hier? Op vakantie? Ik begin het haar in mijn gebrekkige Arabisch uit te leggen en bedenk dan dat ik een Arabisch foldertje bij me heb dat precies uitlegt wat EAPPI doet. Ik geef het haar en ze leest het heel aandachtig door. Dan staat ze op, zet haar zoontje bij mij op schoot, loopt naar voren en zegt iets tegen de chauffeur. Hij zet de muziek uit en het wordt heel stil in de bus. De chauffeur rijkt haar de microfoon. Ze wijst op mij en begint het hele foldertje voor te lezen. Iedereen luistert en als ze klaar is beginnen de passagiers allemaal te applaudisseren. Ze komt weer naast me zitten en we praten verder. Eenmaal aangekomen bij het eindstation in Hebron verlaat iedereen de bus maar veel

van de passagiers blijven wachten om mijn hand te schudden en mij te bedanken. Een man somt het op: omdat jullie hier zijn om ons te helpen weten wij dat de wereld ons niet vergeten heeft! Ik was diep ontroerd en voelde me bevoorrecht dat ik mocht helpen om deze mensen te bemoedigen en te werken voor een rechtvaardige vrede.

Gastvrijheid in het Quakerhuis in Brussel

Door Lena Hofmaier (vert. Mieke van Opheusden)

Tijdens mijn tijd in het Quakerhuis in Brussel was één van de dingen die me het meest de verbondenheid deed voelen met de geest en geloof in actie deed zien, de gastvrijheid die door de Quakers geboden werd aan vluchtelingen. Bijna elke week verblijft er van vrijdag tot maandag een groep mensen in het huis. Ze kunnen hun kleren wassen, uitrusten, genieten van het heerlijke en voedzame eten gemaakt door Kate, en tijd doorbrengen met elkaar en de andere bewoners van het huis. Ze zijn welkom zoals ze zijn, en hulp en steun wordt geboden zonder hun zeggenschap te beperken. We hebben ontdekt dat als er mensen komen die er nog niet eerder zijn geweest, een paar spelletjes Jenga (of heel veel!) goed van pas komen om het ijs te breken en vaak een vrolijke sfeer creëren. Voorbeelden van deze gastvrijheid van het Quakerhuis in Brussel:

- een Italiaans stel dat een lokale Italiaanse delicatessenwinkel en lunchplek runt met hun dochtertje
- een oudere dame uit het naastgelegen huis, een gepensioneerde EU-ambtenaar
- een echtpaar van middelbare leeftijd uit Duitsland dat momenteel in de Europese instellingen werkt
- een jonger stel uit België en Brazilië dat naast de deur woont en vaak een meeting for worship zag gebeuren, maar niet zeker was van wat daar aan de hand was.

Aan het begin van mijn verblijf was het wennen aan het feit dat gedurende de helft van de tijd een groep jonge mannen op doortocht in mijn huis rondliep. Dat komt vooral doordat ik een introvert persoon ben en tijd voor mezelf nodig heb om op te laden. Maar al snel verdween elke aarzeling om het contact aan te gaan en ik heb een fantastische tijd gehad met deze mensen. We hebben gelachen, verhalen uitgewisseld, spelletjes gespeeld en heerlijk eten gedeeld...een prachtig voorbeeld van spirituele gastvrijheid, zonder mensen al te veel vragen te stellen over wie ze zijn en wat hun verhaal is. Soms vertellen mensen uit zichzelf hun persoonlijke verhalen over individuele reizen en hun moeilijkheden. In dat geval betekent gastvrijheid het eren van die openheid en kwetsbaarheid en het luisteren en getuigen. In die momenten van gastvrijheid

is het van uiterst belang om gasten met veel zorg en liefde te verwelkomen. We weten niet wat deze mensen hebben doorgemaakt en zij kunnen alleen genieten van hun warme maaltijd en veilige plek wanneer hun aanwezigheid wordt beantwoord met een warm en stil luisteren in plaats van veel gepraat en vragen.

Zoals je kunt verwachten waren er ook dagen waarop de vaste bewoners van het Quakerhuis uitgeput waren van het voeden en het zorgen voor zo'n groep mensen. Maar er hangt altijd de onuitgesproken waarheid in de lucht dat deze gastvrijheid noodzakelijk is om te leven naar de Bijbel (wat –simpel samengevat– inhoudt om de L/leiding van de geest te volgen met je daden). Het juiste doen, en leven vanuit je Quaker-overtuigingen is belangrijker dan vroeg naar bed kunnen, een filmpje kijken en gewoon lekker in je eentje kunnen ontspannen.

Het Quakerhuis is er voor iedereen die behoefte heeft aan de gastvrijheid die het biedt: veiligheid, eten, gezelschap, een toevluchtsoord of een mogelijkheid om nieuwe dingen te leren. (Er is een bibliotheek met boeken over uiteenlopende onderwerpen: van Quakers, vrede, gelijkheid, tot racisme en talloze boeken over Europese politiek). Dit aanbod maakt het Quakerhuis tot een voorbeeld van *'ministry of presence'*: de simpele dienstbaarheid van er gewoon zijn voor mensen, die dan kunnen kiezen of ze de verbondenheid willen aangaan of niet.

Tijdens mijn verblijf hier was er een middag waarin de vaste bewoners van het huis hun burens uitnodigden voor thee en taart. Veel burens gaven toe dat ze al die tijd nieuwsgierig waren geweest, maar nooit de stap hadden genomen om aan te bellen. Dus zelfs terwijl we daarvoor geen rechtstreeks contact met deze mensen hadden gehad, denk ik dat onze *ministry impact* op hen had. Een open huis te hebben dat staat voor vrede, gastvrijheid, gelijkheid en alle andere Quakerwaarden kan een wijk veranderen. Zelfs als mensen zich niet continu bewust zijn van die aanwezigheid.

Is het Quakerhuis een heilige, spirituele plek? Ik weet het wel zeker. Maar niet vanwege het gebouw zelf, of omdat ik geloof dat sommige plekken heiliger zijn dan anderen. Nee, deze plek is speciaal vanwege de radicale gastvrijheid en openheid die de bewoners en de gasten samen cultiveren. Dat is wat maakt dat deze plek het Licht uitstraalt.

In mijn ervaring is gastvrijheid besmettelijk. Het viel me op dat tijdens een grotere bijeenkomst in het gebouw er een sterke sfeer van gastvrijheid heerste, terwijl op dat moment niemand van de vaste bewoners aanwezig was. Gasten kunnen zelf ook gastvrij zijn, met hun openheid en door het Licht in de anderen om zich heen te beantwoorden. Ik heb hiervan kunnen getuigen tijdens de

bijeenkomst van EMEYF in het afgelopen najaar. Ik voel me dankbaar dat ik deze radicale gastvrijheid, schijnbaar zonder grenzen, van het Quakerhuis en haar bewoners heb mogen ervaren,

“In de woorden van Henri Nouwen:

Gastvrijheid is het creëren van een veilige plaats met de vreemde. Dat betekent je bewust zijn van de afstand tussen ons, ruimte laten voor ons om ons beiden op ons gemak te voelen, en niet te haasten, maar onze eerste toenade-ring klein houden. We benaderen de ander met het diepst mogelijke respect voor hun heiligheid. We bieden de warmte van een welkom, een plek van rust en kalmte om uit te rusten, en misschien een versnapering. We getuigen met onze gastvrijheid van onze essentiële gemeenschap, het geschenk van ons samenzijn”.

¹Pacific Northwest Quarterly Meeting https://pnqm.org/fall-2017-Companionship_in_a_Quaker_Context.pdf

Geloven & Werken Nieuwe uitgave

door Marlies Tjallingii, schrijver van de Nederlandse Jaarvergadering van de Quakers

Op het moment dat jullie deze Vriendenkring krijgen, hebben jullie waarschijnlijk een exemplaar ontvangen van de nieuwe uitgave van Quaker Geloven & Werken. Het zou uitgedeeld worden op de Algemene Vergadering, maar die gaat niet door, daarom hebben we ervoor gekozen om het toe te sturen. Mocht je geen exemplaar hebben ontvangen en toch graag een exemplaar willen ontvangen, neem dan contact op met de schrijver van de maandvergadering waar jij de wijdingssamenkomst bijwoont.

Gelukkig zijn er veel onderlinge contacten door de Wijdingssamenkomst online, waar een grote groep Vrienden aan deelneemt. We hopen dat we in het najaar weer samen kunnen komen met een grotere groep Vrienden. In de LC (Landelijke Commissie) vergadering, op 24 april, hebben we nagedacht over andere mogelijkheden om met elkaar ook in spirituele zin te blijven groeien. Wellicht kunnen we binnenkort online iets organiseren daarvoor. We zullen jullie daarover inlichten via de schrijvers van de Maandvergadering en via de mail. We onderzoeken nog of we Extinction Rebellion en QUNO in Geneve die uitgenodigd waren voor de AV, nu aan een onlinebijeenkomst kunnen laten deelnemen. Deze tijd nodigt ons uit om naar binnen te gaan en ons open te stellen voor het Licht in ons en om ons heen.

In Vriendschap verbonden.

Noodkreet van het People's Craft Training Center in India

Door Marie-José Wouters

Bijna elke maand probeer ik een stukje in de Vriendenkring te schrijven over PCTC, een centrum in Zuid-India waar Xavier, een Indiase maatschappelijk werker, zeer veel goed werk verricht. Net als kort na de tsunami biedt Xavier nu ook direct noodhulp. In dit geval deelt hij noodpakketten uit aan families met een gehandicapt kind, die door coronamaatregelen geen inkomsten hebben. Hij heeft er tot nu toe 50 kunnen uitdelen.

Een pakket bestaat uit:

10 kg rijst

1 kg gele linzen

1 l olie

1 kg aardappelen

1 kg uien

diverse kruiden voor 2 weken

1 stuk zeep.

Een gezin kan hier 10 dagen mee doen.

Een pakket kost RS.1000 (= € 13).

Het zou fijn zijn, als wij hiervoor ook doneren zodat hij voldoende pakketten kan uitdelen. Stort op Bankrek. is NL94 TRIO 0338 4113 64. t.n.v. Quaker Hulpfonds, Quakers, te Amsterdam.

(Kijk op de Facebook pagina van People's Craft Training Center)

Wees een deel van de beweging die vecht tegen #COVID19. Steun ons als we de kansarmen en gehandicapten de basisbenodigdheden verstrekken die nodig zijn voor een eenvoudige maaltijd! Doneer nu een boodschappentas!

De Vriendenkring in Trouw

Door Marije van Beek

In De Verdieping van 20 april op blz 10 in de rubriek Religie & Filosofie

Bespreking van enkele bladen met het thema wat we van dieren kunnen leren.

In 'De VriendenKring', het maandblad van de Nederlandse Quakers, gaat het over dieren waar de mens van kan leren. Op de cover prijken een giraffe en een jakhals. Die dieren waren, zo blijkt halverwege het blad, ter sprake gekomen op een training over geweldloos communiceren, eerder dit voorjaar in het Quakerhuis in Den Haag. De bijeenkomst was georganiseerd door de klimaat-actiegroep Extinction Rebellion. De giraffe staat symbool voor compassie, als 'het landdier met het grootste hart, omdat het hart het bloed moet pompen naar de kop op de lange nek'.

De jakhals staat daarentegen symbool voor competitie. Waar de giraffe verenigt, daar scheidt de jakhals. Er is ook zoiets als 'jakhalstaal', te herkennen aan 'oordelen, bekritisieren, analyseren, moraliseren en beschuldigen'. Die taal gebruiken we vooral als we ons oneerlijk behandeld voelen of wanneer we onze wensen willen opleggen.

Bij Extinction Rebellion, dat als organisatie verspreid is door het hele land, verloopt het contact veel via onlinemediã waarbij lichaamstaal en tonaliteit ontbreken. Hun ervaring leert dat juist dan geweldloze communicatie nodig is. Waar het om gaat: 'Helder communiceren wat je dieper liggende behoefte is én willen horen waar het de ander ten diepste om gaat'.

Brief van de Britse Quakers

aan de Europese Jaarvergaderingen, Margaret Bryan schrijver,
(Vertaling Nel Bennema)

Yearly Meeting of the
Religious Society of
Friends in Britain

Lieve vrienden,

We schrijven jullie deze brief in uitdagende tijden. De recente verspreiding van het coronavirus over de hele wereld heeft zoveel veranderd: onze Quakersamenkomsten, de manier waarop we communiceren en vele aspecten van ons dagelijks leven. We kunnen ons de impact op onze toekomst alleen nog maar voorstellen en we worden opnieuw herinnerd aan de kwetsbaarheid van het leven.

We delen jullie verdriet dat veel Jaarvergaderingen en andere Quakersamenkomsten moesten worden afgelast. We erkennen het belang van samenkomen om elkaars gezichten te zien, maar liefde zal altijd een weg vinden. Vrienden in onze Jaarvergaderingen vinden inderdaad al andere manieren om een gemeenschap te zijn, en we bidden dat de Geest ons allemaal zal leiden.

We willen iedereen bedanken die ons het afgelopen jaar een zendbrief heeft gestuurd. Jullie zendbrieven waren vol vreugde en bemoediging van de Geest en ze hebben ons zeer geholpen. We hebben allemaal behoefte aan elkaars inzichten, en alleen door elkaar in Eenheid te steunen, zullen we samen de Hoop vinden die de wereld nodig heeft.

Tijdens onze Jaarvergadering in 2019 zijn we begonnen met een onderzoek naar de samenhang tussen privilege, onrecht en de destructiviteit van onze economische systemen; samen met de verschrikkelijke schade die aan ons milieu dat ons 'Gemeenschappelijke Huis' is, wordt toegebracht. We erkennen dat deze problemen enorm zijn en de capaciteiten van ieder van ons overstijgen. We waren ook getuige van de kracht van de Geest die aan het werk is in Quakers over de hele wereld, en dit heeft ons een sprankje hoop gegeven. We hadden afgesproken om tijdens onze Jaarvergadering in augustus 2020 dezelfde nauw verbonden problemen te doordenken, maar we hebben onze Jaarvergadering moeten uitstellen in het licht van de coronaviruspandemie. Of we elkaar nu persoonlijk ontmoeten of niet, we hopen betere manieren te vinden om aan onze verplichting te voldoen om een echt rechtvaardige en duurzame gemeenschap te worden. We leven in een wereld waarin veel politieke beslissingen genomen lijken te worden om de bevoorrechting van de rijken te versterken. We vertrouwen er echter op dat de Geest ons zal helpen de liefde, vreugde en vrede te openbaren die God voor ons allemaal wil. Moge het jullie goed gaan, lieve Vrienden in de Waarheid. En weet dat wij in ons hart bij jullie zijn.

Britse Quakers wijzigen plannen voor hun Jaarvergadering

Clare Scott Booth, schrijver van de Britse Jaarvergadering
(Van de website van de Britse Quakers)

Quakers in Groot-Brittannië hebben hun Jaarvergadering voor 2020 uitgesteld. De aanhoudende volksgezondheidssituatie met de COVID-19-pandemie maakt het, helaas, onmogelijk om 2000 mensen bij elkaar te brengen voor deze gebeurtenis.

Bouwen aan de Quaker-gemeenschap op YM 2017 © Mike Pinches

Quakers uit heel Groot-Brittannië en bezoekers uit vele delen van de wereld werden verwacht, evenals honderden kinderen in een parallel programma. Ze komen in stilte samen om naar ervaringen te luisteren, de ingevingen van de Geest te herkennen en er op te reageren. Ze willen wijs gebruik maken van onze gaven om met anderen samen te werken om de oorzaken van onrecht en ongelijkheid aan te pakken.

Sinds 1668 wordt er elk jaar een Jaarvergadering gehouden, waarbij sinds kort eens in de drie jaar een grotere bijeenkomst wordt gehouden. Deze grotere bijeenkomst zal nu plaatsvinden in 2021. Met degenen die hadden geboekt om deze bijeenkomst bij te wonen, zal binnenkort contact worden opgenomen.

Clare Scott Booth, schrijver van de Jaarvergadering, riep de woorden van de Jaarvergadering in 1668 in herinnering:

We hebben samen besloten om een vergadering te houden, eens per jaar zoals vroeger ook gebeurde om elkaars gezichten te zien en onze harten voor elkaar te openen in de waarheid van God.

'We hebben elkaar sinds die tijd onafgebroken ontmoet, ook in tijden van oorlog en pest. We bevinden ons nu echter in ongekende tijden. We begrijpen als nooit tevoren de risico's van de overdracht van ziekten; we hebben ook als nooit tevoren toegang tot technologieën die ons in staat stellen om als Vrienden met elkaar verbonden te blijven op manieren waarop vroegere Vrienden jaloers zouden zijn geweest.'

“Deze beslissing is met verdriet genomen, omdat de Jaarvergadering een hoogtepunt is van het Quaker-jaar is. We komen dan samen om elkaar te bevoedigen in onze acties in de wereld en om onze gemeenschap op te bouwen. De Jaarvergadering gaat voor mij over het herkennen en vieren van God in elkaar.”

Clare Scott Booth voegde toe: "We zijn op zoek naar manieren waarop we later in 2020 een Jaarvergadering kunnen houden en er zijn al plannen om de bijeenkomst te verplaatsen naar 31 juli tot 6 augustus 2021."

Ongeveer 21.575 mensen wonen 475 Quaker-vergaderingen in Groot-Brittannië bij. Hun inzet voor gelijkheid, rechtvaardigheid, vrede, eenvoud en waarheid daagt hen uit om positieve sociale en wetgevende veranderingen na te streven.

De visie van Nettie Bossert

Door Judy Moody Stuart

Quaker Meisjes School in Sohagpur in India (Friends Girls School)

“Door een democratie op zich te zijn, wordt de school een oefenterrein voor de grotere democratie waarin het leven moet worden geleefd.”

Met mijn man Mark en enkele Australische vrienden zijn we erin geslaagd op 6,7,8 maart 2020 om de Friends Girls School in Sohagpur, Madya Pradesh, in het midden van India te bezoeken. Op deze school gaf Nettie Bossert les. Het was geweldig om ‘Holland Hall’ te zien, in goede staat en goed gebruikt. De andere schoolgebouwen lijden echter onder de vraat van witte mieren. en de belangrijkste daksteunen zijn aangetast. We zijn van plan contact te houden en hopen ook financieel te helpen. Er is een mooie koperen plaat ter nagedachtenis aan Jeanette Bossert.

De herdenkings plaquette in Holland Hall

Ik nam deel aan de Quaker Meeting in Den Haag in 1990 toen mijn Royal Dutch Shell-geoloog-

echtgenoot Mark en ik na dertig jaar in acht verschillende landen terug keerden naar Nederland. Ik voelde me meteen thuis en werkte op de FWCC Wereldconferentie 1991 in Elspeet waar ik vrienden van over de hele wereld ontmoette. Ik hoorde over Nettie Bossert, die lid was geweest van de Friends Schools Governing Board of India (FSGBI) en daar verscheidene jaren als secretaris had gewerkt. Ze had lesgegeven aan de iconische Quaker High School for Girls in Sohagpur en had een hoofdrol in de viering van het honderdjarig bestaan van die school in 1975. Ze doceerde filosofie en religie als professor aan verschillende universiteiten in India, Pakistan en de VS en werd een bekend van premier Jawaharlal Nehru. Tussen 1970 en 1980, toen ze aan de universiteit van Delhi werkte, organiseerde ze een groep universiteitsstudenten die naar het zuiden reisde om een 'werkkamp' te houden met als doel te helpen bij de Friends School, Sohagpur.

In 1975 schreef Jeanette Bossert:

"Telkens als ik naar Sohagpur kom, zie ik de bougainville bloeien!" zei een frequente bezoeker van de Friends Girls Higher Secondary School, Sohagpur. Deze bloeiende bloemen en de geur van jasmijn waren het warme welkom van directrice Katherine Kenswar en de leraren. Zij waren in afwachting van een groep studenten van de universiteit van Delhi. De studenten zouden het land van de Sohagpur School ploegen, en bewerken (ondanks de brandende hitte). De eerste dag verliep rustig. Wat is dit precies voor deze plek? Wat is het werk dat gedaan moest worden? "Observeer en ontdek!" was een advies van de begeleidende universitair docent. Binnen vierentwintig uur had hij verder commentaar: 'Weet je, dit is een plek waar iedereen telt, waar iedereen zich inzet. Het is een plek met veel liefde en iedereen is erbij betrokken.'

Nettie Bossert met Prime Minister Nehru

Het veld lag er kaal bij met enorme stammen dood hout en wortels die op elkaar lagen. Weer andere bomen omringden het land met rijk bladgroen. Katherine Kenswar had als directeur het initiatief genomen om het land van de school te ontwikkelen en dankzij een gift van een kinderfonds uit Nederland, stond het werk op het punt te beginnen. Toch was er een vraag: zou dit

Gods zegen hebben? Is dit een beweging in de goede richting? Kunnen we dit allemaal zelf regelen?

Toen kwam het antwoord. Sohagpur had een behoorlijk aantal vluchtelingen uit Bangladesh. Zij verdienden elke ochtend een dagloon. De paters betaalden met landbouwproducten als ze extra uren werkten.

Het veld van de school in 2020, er wordt graan geteeld

Tien van deze hardwerkende, glimlachende en zeer vriendelijke Bengalen arriveerden aldus op de school waar ze hard werkten en door de paters in graan werden betaald. In acht weken hadden ze een opmerkelijke klus geklaard, het land was gerooid, boomstammen waren opgestapeld en de grond was net op tijd voor de regen voorbereid voor de oogst.

De lokale landbouwofficier had zijn waardevolle advies gegeven over het drainagesysteem. De bestaande put was deskundig en met geduld gereviseerd en gaf nu overvloedig water. Er was een bulldozer nodig, maar die was niet beschikbaar vòòr de naderende moesson. Er werden toen een paar mooie stieren gekocht en het land kon zo in oktober klaar zijn gemaakt voor het zaaien van de tarwe. Wat zouden de leerlingen voor nuttigs kunnen doen? Het resterende land zou een citroenboomgaard worden, een van de meest lucratieve lokale ondernemingen. Drie weken lang maakten de studenten het land schoon en groeven honderd diepe kuilen waarin een maand later honderd jonge boompjes moesten worden geplant. Ondertussen bloeide de moestuin.

De lokale deelname was geweldig. Iedereen, dokters, advocaten, winkeliers, ouders, iedereen was betrokken bij de school en hielp mee. Niemand had zo'n samenwerking, zo'n sympathie, zo'n warmte kunnen voorspellen. Bovendien kwamen de leraren van de Sohagpur Friends School, ondanks dat het vakantie was en sommigen van hen ver weg woonden, meedoen met de studenten. De studenten werkten met zoveel ijver en enthousiasme en wij werden zó warm ontvangen dat de studenten het moeilijk vonden om te vertrekken. De

leraren van de school en de studenten van Delhi waren echt een geïntegreerde groep geworden. Bovendien heeft een in India gevestigde organisatie, World Vision, 21 beurzen voor meisjes aangeboden en de Sohagpur School op hun gebedslijst geplaatst. Misschien is deze deelname niet zomaar toeval: de Bengaalse vluchtelingen; de katholieke vaders; de Delhi University Students; de Nederlandse nalatenschap; Wereldvisie; de lokale ouders en burgers; het personeel van Sohagpur School. Zoals de directeur heeft gezegd, die na dit eeuwfeest van de oprichting van de school in 1875 met pensioen gaat: 'Tot de dag dat ik gouden graan in het veld zie staan en we de toekomst van de school hebben verzekerd ... zal ik de visie niet opgeven ...

Visie? Ja, meer dan wat dan ook, het is visie die het meest nodig is vandaag”
Dit schreef Jeanette Bossert in 1975.

Geïnspireerd door Nettie hebben de Nederlandse Quakers geld ingezameld voor de school in Sohagpur om een internaat te bouwen voor studenten die ver van de school woonden in Madya Pradesh. Toen Vrienden hoorden van mijn plannen om India te bezoeken, gaven ze me de opdracht om langs te komen en verslag uit te brengen over het gebouw, hoewel we toen al in het VK terug waren. In november 1996 bezocht ik Holland Hall. Ik werd hartelijk verwelkomd en het nieuws was goed, de school bloeide, ze namen jongere kinderen op, het pension was vol en Holland Hall was de belangrijkste congreshal geworden en vierde de oprichting met een koperen plaat met de naam van Jeanette Bossert.

Friends School Sohagpur is een van de eerste Quakerscholen in de regio Azië-West-Pacific; het houdt een regelmatige zondagse wijdingsdienst voor Vrienden buiten de school. Met veel geluk arriveerde ik begin februari 2020 net voor de huidige blokkade vanwege

Covid-19, samen met een groep van vijf Australische vrienden. De huidige directeur van de Friends Girl School, Dr. Sanjeev Shukla, heette ons welkom. We pakten de spullen voor de basisschool, de puzzels en het speelgoed uit, die we als cadeau hadden meegebracht.

Holland Hall dat ooit in goede staat was bleek te zijn aangetast. We waren niet voorbereid op het schokkende nieuws dat bijna alle basisbalken en steunen van de oorspronkelijke gebouwen door termieten waren bezweken en ingestort. Het is dringend nodig om die door termieten aangetaste 100 jaar oude houten balken en kolommen te vervangen door metaal. We voelen ons geroepen om substantiële financiële steun te vinden om de noodzakelijke structurele reparaties mogelijk te maken en de oorspronkelijke gebouwen weer functioneel te maken.

Sinds mijn terugkeer in Engeland ben ik een enthousiaste lezer van De Vriendenkring, wat verklaart waarom ik deze update voor 2020 schrijf over de Friends Girls School in Sohagpur.

De school verzameld in de Holland Hall, maart 2020 met 3 leraren die bij de open deur zitten.

Online Meetings

Friends World Committee
for Consultation
EUROPE & MIDDLE EAST SECTION

(bron: Friends World Committee
for Consultation. European and

Middle East Section:) <https://www.fwccemes.org/calendar/>

Online wijdingssamenkomsten

Woodbrooke, in samenwerking met EMES, bieden nu veel mogelijkheden voor wijdingssamenkomsten. Je kunt de details hier vinden:

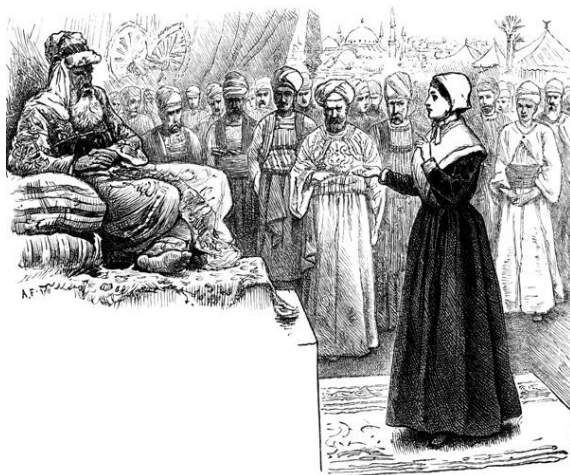
<https://www.woodbrooke.org.uk/about/online-mfw/>

Radicale Spiritualiteit- een gratis cursus over de vroege Quakers

De herhaling van de enorm populaire gratis cursus van drie weken over de oorsprong van de Quaker-beweging begint opnieuw op 27 april. Meer details hier: <https://www.futurelearn.com/courses/quakers>

Deze cursus is samengesteld door Woodbrooke en de University of Lancaster en wordt georganiseerd door 'Futurelearn'. Hiermee kunt je elke stap in elke week zo veel of zo weinig doen als je wilt en deelnemen aan online discussieforums wanneer en wanneer je maar wilt. Je kunt op elk moment lid worden en in je eigen tempo werken, waar ter wereld je ook bent.

Raadsel: Wie is deze vrouw? Wat doet ze? Wanneer?

Vrienden in het hele land

Maandvergaderingen, bijeenkomsten:

Noord en Oost Nederlandse

A'dam

Deventer

Driebergen

MiZuNed

Haagse

Breda/Helmond

Quaker Secretariaat:

Religieus Genootschap der Vrienden (Quakers).

e-mail: secretariaat@dequakers.nl.

Penningmeester Nederlandse Jaarvergadering:

Bankrek. NL65 TRIO 0212 3772 64 t.n.v. Quakers- te Amsterdam.

Quaker Bibliotheek:

Vossiusstraat 20, 1071 AD Amsterdam, open op afspraak 'Bibliothecaris: Marianne IJspeert, tel. 020-6125703 (06-12730475).

Quaker Literatuur:

Willem Furnée; Badhuisweg 149, 2597 JN 's-Gravenhage tel.: 070-3220544, e-mail:

literatuur@Quakers.nu. Bankrek.: NL65 TRIO 0212 3772 64 t.n.v. Quakers-te Amsterdam. m.v.v. Quaker Literatuur.

Amsterdamse Maandvergadering:

Schrijver: Marianne IJspeert, W. de Zwijgerlaan 21-III, 1056JD Amsterdam tel. 020-6125703 e-mail:

mijquak.1@online.nl Bankrek.: NL81 INGB 0004 9200 51 t.n.v. A'damse MV Quakers te Anna Paulowna.

Haagse Maandvergadering:

Schrijver: Anneke Spreij, e-mail: haagsevrienden@Quakers.nu.

Haagse Maandvergadering, Stadhouderslaan 8, 2517 HW 's-Gravenhage. tel. 070-3600621, Bankrek.: NL48 INGB 0001 8562 21 t.n.v. Haagse Vrienden, Quakers Den Haag.

Midden- en Zuid-Nederlandse Maandvergadering:

Schrijver: Els Ramaker, Prinses Marijkelaan 31, 4002AT Tiel, tel. 0344 606818/0636361350. email:

els@ramaker.me. Bankrek.: NL67 TRIO 0197 6518 52 t.n.v. MZNMV Quakers.

Deventergroep:

Inlichtingen: Frieda Oudakker 0644794366, email: friedaoudakker@gmail.com.

Noord Oost Nederlandse Maandvergadering:

Schrijver: Kees Nieuwerth; Hoofdstraat 26; 9514 BE Gasselternijveen; k.nieuwerth@wxs.nl. Bankrek.: NL12 INGB 0001 5908 95 t.n.v. N.O.N. MV Rel. Gen. der Vr. te Groningen.

Quaker Hulpfonds:

Schrijver vacature. Penn: Dick Meijaard, e-mail: persel@xs4all.nl. Bankrek. is NL94 TRIO 0338 4113 64. t.n.v. Quaker Hulpfonds, Quakers, te Amsterdam.

Vrienden voor Brussel (VVQREA):

Schrijver: Corien van Dorp, tel: 070-3867309. e-mail: vvqrea@gmail.com. Bankrek. NL93 TRIO 0391 2219 65 - t.n.v.: Vrienden van de Quakerraad te Helmond.

Vriendenkring:

Per 1 jan. 2019 de abonnementsprijs van de Vriendenkring: €30,- voor Nederland en €45,- voor Buitenland (ook Europa). NL65 TRIO 0212 3772 64 t.n.v. Quakers te Amsterdam met vermelding van 'Abonnement Vriendenkring'. e-mail: vriendenkringredactie@gmail.com

Waar zijn Quakerbijeenkomsten?

Wijdings samenkomsten zoals die gepland waren in Nederland en België, maar nu allemaal gecancelled zijn.

Gebruik de email adressen of telefoonnummers om te zien of er online bijeenkomsten zijn.

Iedere Zondag 10.30 online wijdingsdiensten iedereen (in de hele wereld) welkom, gesproken taal vooral Nederlands meld je aan: Quakers@marielke.nl		
Amsterdam	Iedere zondag 10.30	Vossiusstraat 20, Amsterdam, info: 020-6125703 e-mail: mijquak.1@online.nl
Antwerpen	Geen vaste tijdstippen	Info Jan Peeters, tel.: 0032.15.24 75 10 e-mail: boekrijk@hotmail.com
Bennekom/Wageningen	2 ^e en 4 ^e zondag: 10.30-11.30 in Wageningen! Thuis Wageningen, Stationsstraat 32, 6701 AM	e-mail: els@ramaker.me Op de 2e zondag van de maand is er eerst een gesprek vanuit de stilte en daarna wijdings samenkomst tot 11.30.
Brussel	Iedere zondag 11.00	Quaker House, Square Ambiorix 50, 1000 Brussel, tel.: 00.32.2.230 49 35
Den Haag	Iedere zondag 10.30 HapStilSnap: 1x per maand 18:15	Stadhouderslaan 8, Den Haag. Kinderen zijn altijd welkom. Bij kennisgeving vooraf is er voor hen een aangepast programma. Info: tel. 070-3600621
Driebergen	Normaal iedere 3 ^e zondag, 10.30.	Onze kinderen verheugen zich op gezelschap! Voor informatie: 0648255846 of per mail: Quakers@marielke.nl
Deventer	3 ^e zondag 10.30 Gespreksavond: informatie bij Frieda.	Meester Geertshuis, Assenstraat 20, Meld je aan bij Frieda Oudakker tel. 0644794366, e-mail: friedaoudakker@gmail.com
Gent	2 ^e woensdag 20.00-22.00. 4e zondag 11.00-13.00.	In het zaaltje boven Trafiek, aan Pierkespark in de Brugse Poort. (vooraf graag contact opnemen Quakercirkels@gmail.com .)
Groningen	2 ^e en 4 ^e zondag 10.30 In De Poort, Moesstraat 20, 9717JW Groningen, tel. 050-5712624	Kinderen zijn welkom! Graag tevoren doorgeven aan de schrijver: Kees Nieuwerth e-mail: k.nieuwerth@wxs.nl
Wijhe, bij Zwolle	Eerste zondag 10.30	Wim Balijon, tel.: 0570-597170 Slotpark 77, 8131 DW Wijhe. Graag aanmelden.
Zwolle	13 mei online 19.00-20.00 via Zoom	Hap-Stil-Snap 06-23869715, aanmelden bij Marlies marliestjallingii@home.nl

Wijdings samenkomsten op Afstand

Online meeting for worship: op tijdstippen rekening houdend met verschillende tijdzones, bekendmaking op: Quakerworship.org

Hoe sterk kunnen wij ons verbonden voelen met de natuur?

Wat leren we in deze corona tijd over onze verbondenheid met de natuur? Kunnen we de natuur in de stilte ons echt verbonden voelen met de andere levende wonderen die er leven? We leven zo sterk in taal, in woorden en in de media, dat deze de neiging hebben om ons op meer afstand te brengen van de natuur. Om naar dat gevoel achter taal te gaan is niet alleen gezond voor je persoonlijke spirituele vernieuwing, maar het is ook cruciaal om ons opnieuw te verbinden met de natuurlijke wereld. (QuakerSpeak 6 sep. 2018).

<https://www.youtube.com/watch?v=s4dhJRVxhN0&t=57s>

Puttertje in sierappelboom in de achtertuin foto: Sytse Tjallingii